

Hříchy proti Duchu svatému

jsou hříchy, které zcela zvláštním způsobem odporují milosti Ducha svatého, a proto obyčejně zamezují obrácení hříšníka. Veliké jsou hříchy, kterými lidé těžce urážejí Pána Ježíše, ale o mnoho větší a těžší jsou hříchy, kterými se protiví Duchu svatému. Bůh může odpustit všechny hříchy, protože je nejvyšší milosrdný. „Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni a přišli k poznání pravdy.“ (1 Tim 2,4) I sebe těžší hřích, když ho odevzdáme Pánu Bohu, může být odpuštěn. Jestliže Pán Ježíš říká: „Každý hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale **rouhání proti Duchu svatému odpuštěno nebude**. I tomu, kdo by řekl slovo proti Synu člověka, bude odpuštěno; ale kdo by řekl slovo proti Duchu svatému, tomu odpuštěno nebude v tomto věku ani v budoucím,“ (Mt 12,31–32) pak jistě ne proto, že by Bůh odpustit nemohl nebo nechtěl, ale je to pro zatvrzelost hříšníka.

Nejvyššího stupně dostupuje hříšný stav v člověku, když člověk se nechce polepšit a Duchu svatému zamezuje přístup do srdce. To se děje ve hříších proti Duchu svatému. Tyto hříchy nazývají se hříchy proti Duchu svatému, protože zcela zvláštním způsobem odporují milosti Ducha svatého, a proto obyčejně zamezují obrácení hříšníka. Tyto hříchy uzavírají srdce Boží milosti a tím zabraňují nebo je velice ztěžují a tak působí, že téměř nikdy nebývá za tyto hříchy činěno pokání. Zlé náklonnosti v nás jsou neblahým následkem dědičného hříchu: „Vždyť smýšlení lidského srdce je od mládí zlé.“ (Gn 8,21) Některé náklonnosti jsou méně nebezpečné, například zvědavost, povídavost, ješitnost. Jiné jsou nebezpečné mnohem více, jsou to jedovaté kořeny, ze kterých mohou vyrůst i těžké hříchy, různé vášně a náruživosti.

Šestero hříchů proti Duchu svatému: opovážlivě spoléhat na Boží milosrdenství, nad Božím milosrdenstvím si zoufat, odpírat poznání křesťanské pravdy, Boží milosti svému bližnímu závidět a nepřát, ke spasitelnému napomínání mít zatvrzelé srdce a úmyslně setrvat v nekajícím životě až do smrti.

1. **Na Boží milosrdenství opovážlivě spoléhá**, kdo dělá hříchy a nečiní pokání, protože se domnívá, že nejvyšší milosrdný Bůh mu odpustí i bez pokání. „Nespoléhej opovážlivě na odpuštění a nehromad' jeden hřích na druhý. Neříkej: Boží slitování je tak veliké, že mi odpustí hříchy jakkoli početné. Vždyť u něho je nejen slitovnost, ale i rozhorlení, a hříšníci pocítí tíhu jeho odplaty.“ (Sir 5,5-6) Takto hřešili lidé před potopou za časů Noemových i farizeové a saduceové, když svatý Jan Křtitel hlásal pokání. Proti Duchu svatému hřeší, kdo opovážlivě doufá ve věčnou blaženost, ale přitom neužívá prostředků spásy: nevede zbožný život, nekaje se za hříchy a nelituje jich, nechce se dobře připravit na smrt, zachovává jen některá přikázání a o jiná se

nestará, spokojuje se jen s některými pobožnostmi, jako například že nosí škapulíř, medailky, vstoupí do některého bratrstva, všechnu naději vkládá v tyto pobožnosti a přitom vede špatný život a stále odkládá své obrácení, jen ze zvyku se zpovídá, bez předsevzetí chránit se hříchů a příležitostí k nim, po svaté zpovědi se nesnaží se polepšit; kdo drze uráží Boha a přitom se těší nadějí, že mu Bůh zase odpustí, až půjde ke svaté zpovědi; kdo doufá ve šťastnou smrt, ale přitom nekoná pokání, ale odkládá je na pozdější věk; kdo doufá, že dostane milosti ke křesťanskému životu a šťastné smrti bez horlivé modlitby, bez opravdové vůle a snahy, a milosti, které se mu nabízí (jako svaté svátosti, mše svatá, kázání...), neužije.

Takovéto **spoléhání se Boží milosrdenství je nanejvýš opovážlivé**. Pán Bůh nás vyvolil jako svobodné a rozumné bytosti, abychom si mohli získávat a rozmnožovat zásluhy. Kdo tedy je pro nebe určen, musí pro nebe pracovat. Bůh nás stvořil bez nás, ale nemůže nás spasit bez nás. „Obrat' nás,“ volá člověk k Bohu; „Obrat' se vy ke mně,“ odpovídá zase Bůh. Hříšné spoléhání se na Boží milosrdenství je hrozné ve svých následcích. Těmi jsou: ochablost v horlivosti a snaze po křesťanské dokonalosti, takový se lehkovážně vrhá v nebezpečí a do příležitostí ke hříchům; drzá smělost v neřesti a pyšná bezuzdnost. Již pro tyto následky tato naděje nemůže být křesťanskou, ani neodpovídá Kristovu učení, Církvi byla odsouzena jako blud, proto mějme nejen dětinnou důvěru v Boha, ale též pracujme s Bohem a pro Boha a následujme Krista, spolupracujme s každou jeho milostí, kterou nám nabízí.

2. **Nad Božím milosrdenstvím si zoufá**, kdo nečiní pokání, protože se domnívá, že Bůh mu jeho hříchy stejně neodpustí. Už Kain pravil Hospodinu: „Větší je můj trest, než mohu snést.“ (Gn 4,13) Tím hříšník ztrácí naději, jako by Bůh nechtěl a nebo mu nemohl odpustit. Popíráním Božího milosrdenství hříšník přidává ke svým dosavadním hříchům nový a ještě větší. Tak si zoufal Jidáš. Hříšník jedná, jakoby obrácení a polepšení nebylo už vůbec možné. Tím popírá Boží dobrotu, jako by Bůh od člověka požadoval více, než člověk může vykonat. Popírá i Boží milost, jako by mu ji Bůh dát nechtěl a nebo ji dát nemohl. Hříšník jedná s Bohem tak, jako by všemohoucí Bůh nebyl silnější nad hříšnickovy hříchy, jakoby Bůh byl slabý proti jeho hříchům. Avšak i **kdyby člověk upadl do sebevětšího hříchu, nikdy si nesmí zoufat**, vždyť Pán Bůh je nekonečně milosrdný a je vždycky ochotný každého hříšníka, i toho největšího, přijmout na milost, proto se člověk nikdy nesmí poddávat zoufalým myšlenkám, neboť Bůh chce spasit každého člověka, vždyť k tomu ho stvořil, aby přišel do nebe a věčně byl blažený.

Kristus Pán zemřel za všechny lidi, aby je vykoupil. Nezemřel jen za některé, nýbrž vskutku za všechny. Podává každému svou pomocnou ruku, svou milost, aby jej připoutal k sobě. I Jidášovi by odpustil, kdyby jej prosil za odpuštění, tak jako odpustil Petrovi. Bůh jednou bude člověka soudit podle jeho skutků, a proto každý je sám strůjcem svého štěstí. Místo hloubání a

pochybování člověk musí jednat, spolupůsobit s Boží milostí a přinášet s trpělivostí žádané ovoce: „Proto se, bratři, tím více vynasnažte, aby bylo vaše povolání a vyvolení pevné, neboť když to děláte, jistě nikdy neklopýtnete. Tak vám bude dopřán volný přístup do věčného království našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.“ (2 Petr 1,10-11) Pán Bůh nikoho nezavrhně, kdo k němu bude mít důvěru, když odloží beznaděj a zoufalství a dá se do práce na své spáse.

3. **Poznané křesťanské pravdě odpírá**, kdo ji poznal, ale přijmout ji nechce, aby podle ní nemusel žít. „Kdybych byl nepřítel a k nim nemluvil, neměli by hřích; nyní však pro svůj hřích nemají výmluvu.“ (Jan 15,22) Svatý Štěpán, prvomučedník, vytýkal zatvrzelým Židům: „Vy tvrdošíjnější s neobřezaným srdcem a neobřezanými ušima! Vy vždycky odporujete Duchu svatému – jak vaši otcové, tak i vy.“ (Sk 7,51) Viz farizeové a zákoníci, obyvatelé Nazaretu, města Korozain a Betsaida za časů Pána Ježíše.

Duševní zaslepenost záleží v úmyslu a afektované nevědomosti: „Bohu říkají: Jdi pryč od nás, nechceme o tvých cestách vědět.“ (Job 21,14) „Slova úst bezbožného jsou nepravost a faleš, přestal mít rozum a jednat správně.“ (Žl 36,4) Tato zaslepenost se ukazuje v různé podobě i v různém stupni. Jako tělesně slepý svým zrakem nepřijímá buď žádné, anebo falešné dojmy, tak duševně slepý je úplně nevnímavý pro vyšší osvětlení a milosti; anebo přijímá jen převrácené dojmy: pravdu za lež, lež za pravdu; hořké za sladké, sladké za hořké; pohnutky k pokání vykládá nesprávně, a k důkladnějšímu poučení je vůbec nepřístupný. Takových slepých bylo mnoho mezi farizeji, a dosud je i mezi katolíky, kteří „vidí, a přece nevidí, slyší, a přece neslyší a nerozumějí.“ (Mt 13,13) Tito zaslepení jsou na tom velmi zle, neboť jsou ztraceni a nelze je zachránit, protože sami se ani zachránit nenechají. Všemmu chtějí lépe rozumět, milují s houževnatou tvrdohlavostí svůj převrácený stav, proto nenávidí každé vyrušení z tohoto stavu. Nechtějí záchranu, s hněvem odmítají každou nabízenou pomoc. Jak velmi se o to pokoušel i sám Pán Ježíš... Až na konec mu nezůstalo nic než zvolat s pláčem: „Jerusaléme, Jerusaléme! Zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo jsou k tobě posláni. Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvoje děti, jako shromažďuje kvočna svoje kuřátka pod křídla, ale nechtěli jste.“ (Mt 23,37) „Kdybyste byli slepí, neměli byste hřích. Vy však říkáte: Vidíme. Proto váš hřích trvá.“ (Jan 9,41) Tato jejich zkáza je nenapravitelná, neboť když cena za naše hříchy byla jednou promrhána neodpustitelným hříchem proti Duchu svatému, není už více žádného výkupného pro ztracenou duši.

Takováto zaslepenost vzniká z odnětí vyššího světla Boží milosti. **Veškeré světlo přichází shora.** Jako slunce pro tělesné oko, tak je Kristus pro duši „světlem světa.“ Komu světlo nesvítí, ten je slepý, proto ten náрек zavržených: „Zbloudili jsme z cesty pravdy, světlo spravedlnosti nám nezasvítilo, slunce nám nevzešlo.“ (Mdr 5,6) Kdo se stává duševně slepým, sám Pán Ježíš naznačuje slovy: „Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že jsi tyto věci skryl před moudrymi a chytrými, a odhalil jsi je maličkým.“ (Mt 11,25) Pyšné

samolibosti a moudrosti je údělem zaslepenost, kdežto pokorným se dostává osvícení. Co tedy dělat, abychom byli uchráněni tohoto strašného zla zaslepenosti? Cvič se v pokoře a stále hledej poučení! Varuj se pyšného a vzdorovitého zloducha! Chraň se skutků tmy, které se bojí světla a jemu se protiví! Modli se k Otci světla, od něhož pochází všechno dobré, který také slíbil prosícím, že jim dá dobrého ducha. Volej s důvěrou k Bohu: „Shlédni a vyslyš mě, Hospodine, můj Bože! Rozjasni mé oči, ať neusnu v smrti.“ (Žl 13,4)

4. **Svému bližnímu závidí a nepřeje Boží milosti,** z nadpřirozených darů u bližního se rmoutí, například z jeho víry, zbožnosti, čistoty, a rád by ho o ně připravil. Prorok Jonáš nepřál Boží odpuštění Ninivanům. Svatý Jan Křtitel, Předchůdce Páně, připravoval svými kázáními cestu na příchod Mesiáše a když Pán Ježíš začal sám učit, lid se za ním hrnul a svatého Jana opustil, ale ten Pánu Ježíši nezáviděl, jen pokorně vyznal, že Pán Ježíš musí růst a on se menšit; sám posílal své učedníky k němu, aby se přesvědčili, že skutečně je ten, který má přijít. Zcela jinak se k Pánu Ježíši chovali farizeové a zákoníci. Chodili za ním, pozorovali ho a poslouchali jeho řeči ne, aby se poučili a od něho vzdělali, ale ze závisti, aby našli na něm nějaký přestupek a tak ho mohli zbavit té úcty a lásky, kterou měl u lidu, aby jej mohli zničit.

Podobně jako farizeové počínají si dnes i někteří křesťané. **Závist je veliký hřích proti Duchu svatému,** když někdo bližnímu závidí Boží milost a nepřeje mu ji, neboť závistník jedná opovážlivě proti samému Bohu. Svému bližnímu závidí štěstí a přeje mu neštěstí, anebo se těší, když jej potká neštěstí. Toto jednání je drzá pýcha: tajně haní Boží Moudrost a Prozřetelnost, obviňuje nejdobrotivějšího Boha z nespravedlivého rozdělování darů a milostí. Neměl by ses těšit a Boha chválit, když vidíš, že tvůj bratr (sestra) je šťastný(á) a vážený(á)? Anebo se snad rmoutíš z toho, že je Bůh veleben? Hleď, proti komu se stavíš! Jak se tedy můžeš odvážit válčit proti Bohu? Toto jednání je také hanebný nevďek, neboť všechno dobré máme od Boha, ze svobodné vůle nám to dal. Závistník místo aby byl Pánu Bohu vděčný za vše, co od něho přijal, je nespokojený a myslí, že by si zasloužil více, než mu bylo uděleno v porovnání s druhými. Takový si zaslouží těžké výtky, které se dostalo nespokojenému dělníku v evangeliu: „Vezmi si, co ti patří, a jdi.“ (Mt 20,14) Toto jednání je i neomluvitelná zloba: závistník se nemůže na nic vymluvit k svému ospravedlnění. Cizoložník se může vymlouvat na svou žádostivost, zloděj na svou chudobu, vrah na svůj hněv, ale jakou můžeš uvést příčinu své závisti? Žádnou jinou, než tvou nevyslovitelně velkou zlobu.

Závistník hřeší též proti lásce k bližnímu. Snaží se ponížit jeho ctnost tím, že jeho dobré skutky podezírá, zlehčuje, anebo aspoň přikládá jeho skutkům špatný úmysl, neboť pramenem pomluv bývá většinou závist. Závistník se snaží svého bližního připravit o jeho štěstí a strhnout ho do největší bídy a jen tehdy upouští od násilného provedení svého nepřátelského úmyslu a

zůstává při pouhém přání zlého, když mu k tomu radí světská chytrost. Přitom využívá každé příležitosti, aby pomalu svého nenáviděného soka zbavil záviděného štěstí. Písmo svaté nám podává dost příkladů. Kain záviděl svému bratru Ábelovi, že Hospodin přijal jeho oběť, a jak chytře skrýval svou černou duši, aby nevinného Ábela dostal pod svou vražednou ruku. (Gn 4) Jak lstivě se spřáhli synové Jakubovi proti svému nevinnému bratru Josefovi, aby ho sprovodili ze světa, protože byl miláčkem svého otce. (Gn 37)

Závistník se stává však ukrutným i sám k sobě a ztrpčuje si svůj život: připravuje se o úctu a lásku svých bližních, vždyť každý se bojí jeho potměšilého a úskočného srdce; bázlivý před ním utíká, moudrý se má před ním na pozoru. Závistník se dále připravuje i o svou spokojenost, trápí víc svou vlastní duši než těch, kterým závidí, a bez příčiny ji naplňuje neklidem a smutkem. Také mučí a zatěžuje své svědomí. Dřevo není tak sežíráno červem, jak jsou hlodány kosti od závisti u těch, které tato přepadla. Kterýsi středověký malíř namaloval závist jako ohyzdnou starou osobu žlutou barvou, s vyhublými tvářemi, vpadlýma očima, hubenou, více podobnou kostře než člověku. Na jejím srdci namaloval červa, který je neustále hlodá. To je věrný obraz závisti. Závistník se také zbavuje naděje na lepší posmrtný život, neboť závist je už sama v sobě hříchem, který odpuštění ani nezaslouží: satan sice závidí člověku, ale nikdy ne žádnému ďáblu, a ty, člověk závidíš jinému člověku, jak tedy můžeš prosit za odpuštění, když tato neřest ani odpuštění nezasluhuje? Závist je i matkou a semenem mnohých hříchů, je kořenem všeho zla, pramenem všech vražedných činů.

Prostředky proti závisti: Často a vážně uvažuj o zlobě a ubohosti této neřesti. Závistník je podobný supu, který přelétá nádherné louky, aby se mohl nažrat na hnilobné a zapáchající zdechlině, je podobný mouše, která ne na zdravých částech těla hledá potravu, ale na vředech. Často a vážně uvažuj o smutných následcích vzhledem k sobě samému a vzhledem k svým bližním zde na světě i jednou na věčnosti. Snaž se ucpat prameny, z nichž závist vyvěrá. Miluj všechny lidi správnou láskou, uznávej též jejich přednosti a vynikající vlastnosti. Nemluv o sobě, o svých zásluhách a přednostech a mysl na ně málo. Uč se poznávat pravou cenu časných věcí. Nebaž úzkostlivě po bohatství a cti, ale hledej především Boží království a jeho spravedlnost. Bdi nad svými náklonnostmi a zpytuj v tomto ohledu své svědomí přísně a nestranně. Neustále pros Boha, aby ti vlil do srdce pravou lásku, a každé hnutí závisti v něm potlačil. Před nesnesitelnou neřestí závisti utíkejme, neboť ona je příkladem starého hada, ďáblovým vynálezem, setbou nepřítele, cestou k peklu a oloupením nebeského království.

5. Ke spasitelnému napomínání má zatvrzelé srdce, kdo nedbá hlasu těch, kteří ho odvracejí od hříšného života. „Jeruzaléme, Jeruzaléme! Zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo jsou k tobě posláni. Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvoje děti, jako shromažďuje kvočna svoje kuřátka pod

křídla, ale nechtěli jste.“ (Mt 23,37) Tak zatvrzelé srdce měl faraó v Egyptě za Mojžíše, Herodes Antipas, farizeové, Jidáš, obyvatelé Jeruzaléma. Když svatý Jan Křtitel hlásal pokání, že zaslíbeným Mesiášem je Pán Ježíš a přímo na něj ukazoval: „Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa,“ farizeové jej nechtěli uznat za Spasitele a nečinili pokání. Jejich srdce zůstalo zatvrzelé, protivili se Duchu svatému. Tomuto duševnímu stavu říkáme zatvrzelost srdce, která nám může být mocným odstrašujícím prostředkem proti hříchu, zvláště proti opětnému pádu.

Duševní zatvrzelost neboli zaslepenost je určitým způsobem v každém hříchu. Jako kouzelník Elymas (Sk 13,6-11), který odporoval kázáním svatého apoštola Pavla, byl potrestán náhlým oslepnutím, tak každý hříšník se stává duševně slepým, když hřeší, neboť sám zavírá oči. Kdyby své oči nezavíral před Bohem, nebem a peklem, nikdy by nehřešil. Přece však tato slepota není ještě zatvrzelost srdce, neboť zatvrzelost srdce je stav největší opuštěnosti Boha, který odebrává světlo milosti rozumu, takže člověk už ani mnohdy nemůže rozeznat něco duchovního a spasitelného, nemůže rozeznat dobro od zla; i vůli je vzata síla milosti, takže přestává chtít dobro a nemůže vykonat nic dobrého, a proto mu nezbyvá už nic jiného než věčné zavržení. Podle učení svatých církevních Otců a učitelů Boží milost je nevyhnutelně potřebná k věčnému životu, protože bez ní člověk nemůže vykonat nic záslužného pro věčný život, „vždyť i to, že chcete, i to, že pak jednáte, působí přece ve vás Bůh, abyste se mu mohli líbit,“ (Flp 2,13) a „jenom pod vlivem Ducha může někdo říci: Ježíš je Pán.“ (1 Kor 12,3)

Písmo svaté líčí tento stav slovy: „Nebudeš-li však naslouchat hlasu Hospodina, svého Boha, nebudeš-li dbát na všechna jeho přikázání a nařízení, která ti dnes ukládám, a jednat podle nich, dopadnou na tebe a stihnou tě všechny tyto kletby... Hospodin na tebe pošle prokletí, zmatek a zmar ve všem, čeho dosáhneš svým přičiněním a co budeš dělat, dokud nebudeš zničen a dokud rychle nevyhyneš za své zlé skutky, kterými jsi mě opustil... Hospodin tě postihne šílenstvím, slepotou a pomatením mysli... Stihnou tě všechny tyto kletby, budou tě pronásledovat a doléhat na tebe, až tě zničí, protože jsi nenaslouchal hlasu Hospodina, svého Boha, a nedbal jsi na jeho přikázání a nařízení, která ti uložil,“ (Dt 28,15.20.28.45) a také odstrašujícími příklady: faraóna, jehož srdce Pán nechal se zatvrzovat, aby nepropustil izraelských synů za své země (Ex 11,10), až konečně zahynul; dále židovského národa, když rozkazuje proroku Izaiášovi: „Jdi a řekni tomuto lidu: Poslouchejte a poslouchejte, nic nepochopíte, dívejte se, dívejte, nic nepoznáte. Srdce toho lidu obal tukem, zacpi mu uši, zalep mu oči, aby očima neviděl, ušima neslyšel, srdcem nepochopil, neobrátil se a nebyl uzdraven.“ (Iz 6,9-10) Avšak „Hospodin nechce, aby svévolník zemřel, ale aby se odvrátil od své cesty a byl živ.“ (Ez 33,11) Když Bůh dlouho nabízel hříšníkovi mimořádné milosti: výčitkami svědomí, napomínáním duchovních vůdců, představených a přátel, náhlým neštěstím atd., a on jimi pohrdal, nakonec mu je odnímá, a to

spravedlivě, a přenechává ho vášním jeho srdce (Žl 80,13) a dává mu jen obyčejnou dostatečnou milost, za jejíž pomoci by se sice mohl polepšit, kterou však, jak lze předvídat, on nepřijme a nevyužije.

Neštěstí tohoto stavu konečně záleží v tom, že **zalíbení ke hříchu stále přibývá**. Jako kámen hozený do vody způsobí na povrchu rybníka kruh a tento vyvolá druhý a ten zas třetí atd., až rozvlí celou hladinu; tak bude zatvrzelého hříšníka jeden hřích popudem k dalším, upadá z jednoho hříchu do druhého, takže nakonec je skoro nemožné, aby jich zanechal. Ošklivost před každým dobrem neustále vzrůstá, jako například před modlitbou, svatými svátostmi a každým cvičením se ve ctnosti, a takový hříšník nenávidí i ctnostné lidi. Posléze tento stav přechází v úplnou zaslepenost pro božské věci vůbec a také v celkovou necitelnost, že už nerozezná, co je k blahu a ke škodě duše. Napomínej, pros a zapřísahaej, u kterého nadarmo vyzněl sám hlas Boží milosti, je to tak, jakoby jsi mluvil se spícím. „Kdo učí hlupáka, jakoby slepoval střepy a nebo budil spáče z hlubokého spánku.“ (Sir 22,9) Zatvrzelost srdce je zde na zemi pro hříšníka strašným trestem. Je skutečným neštěstím, které s sebou nepřináší nic dobrého. Časné zlo a utrpení, ačkoli jsou pokládána za velká zla, mohou přispět ke spáse člověka tím, že Bůh je dopouští na spravedlivé jako varovný prostředek, a na hříšníky jako napomenutí, aby se polepšili. Avšak zatvrzelost srdce – odnětí světla, síly a útěchy Boží milosti – toto největší neštěstí, že je opuštěn od Boha, nijak nekajícího hříšníka neděsí tak, aby sám šel do sebe. Zatvrzelost srdce je jistým znamením zavržení a v mnohém peklem už zde na světě. V zatvrzelém vzniká odpor k dobru, k pokání a k obrácení tak, jako u zavržených nenávist k Bohu s trváním pekelných muk; jeho obrácení je nakonec nemožné stejně, jako u zavrženého vykoupení z pekla.

Tedy **je obrácení a záchrana zatvrzelého nemožná?** „U Boha není nic nemožného,“ (Lk 1,37) ale sotva lze se nadít jeho obrácení. Podle výroku Písma svatého „komu se už dostalo světla, kdo okusil nebeských darů, kdo přijal Ducha svatého, kdo zakusil krásu Božího slova a moc budoucího věku – a přesto přese všechno potom odpadl, takového člověka je nemožné pokáním znovu uvést do původního stavu.“ (Žid 6,4-6) To platí o pokání velmi těžkých hříšníků, kteří žijí v dobrovolné zatvrzelosti a tím se protíví Duchu svatému, a „rouhání proti Duchu svatému odpuštěno nebude.“ (Mt 12,31) Svatí Otcové říkají, že obrácení zatvrzelého hříšníka je větší zázrak než vzkříšení mrtvého. I když u Boha tento zázrak je možný, přece jen stává se velice zřídka.

Dle samého lidského úsudku: Je možné s nějakou pravděpodobností očekávat mimořádné, zvláštní milosti pro hříšníka, který až dosud stále pohrdal všemi Božími pokusy jej zachránit dobrotou či přísností? Nikdy se nedívejme na hříšníka, i toho největšího a nejrzejšího, jako na zatvrzelého a nikdy nepochybujme o jeho obrácení. Jen Bůh zná nitro člověka a jistě ví, jak v něm najít dobrou stránku, na kterou může navázat svou milost. Takové hříšníky doporučujeme ve svých modlitbách Boží milosrdné lásce a milosti. A my sami úzkostlivě bděme nad svou duší a jejími náruživostmi, aby se sama nestala

zatvrzelou. Je třeba se vzdát veškeré jistoty a sebedůvěry, že by to s námi tak daleko nemohlo dojít. Právě toto přivádí nejspíš k tomu, neboť to je známkou pyšného srdce, kterému Pán Bůh hrozí, že mu odepře svou milost. Potom každý večer zpytujeme své svědomí a prosíme milého Boha, aby na nás posílal tresty, kterými napravuje pobloudilého, a ne takové, kterými zapuzuje zatvrzelého s cesty spásy. Necht' Bůh před zatvrzelostí srdce pro zásluhy jeho nejmilejšího Syna zachrání nás všechny, kteří jsme často a těžce proti němu hřešili.

6. V nekajícím životě až do smrti úmyslně setrvává, kdo trvá zatvrzele ve hříchu a ani před smrtí nečiní pokání. „Když se však neobrátíte, všichni...zahynete.“ (Lk 13,3) Bohužel, i mnozí katolíci odkládají s pokáním z jedněch svátků na druhé, z roku na rok a vůbec nepomyslí, jak toto odkládání s pokáním je hříšné a nebezpečné pro spásu duše, neboť hříšník pohrdá svou nekajícností Boží dobrotou. To je veliká zloba, neboť tak zneužívá Boží trpělivosti, jestliže žije vědomě a dobrovolně v otroctví hříchu a Bůh ve svém nekonečném milosrdenství se mu nemstí. Jak úžasná je jeho добрota! A s druhé strany jaká je zde zloba! Zlí andělé zhřešili jen jednou a to jen myšlenkou; Adam dřív než uviděl svého Vykupitele, zemřel; Sodoma, Tyrus, Ninive... neměly tolik světla a tolik milostí. Neměli by oni, a to právem, volat k Bohu o pomstu proti takovému, který nedbá Božího hlasu? „Toto praví Hospodin zástupů: Obráťte se ke mně, je výrok Hospodina zástupů, a já se obrátím k vám. (Zach 1,3) Pán Ježíš k hříšníkovi volá: Přijď ke mně, poskytnu ti přátelství, otcovskou lásku a odpuštění. „Pojďte ke mně, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím.“ (Mt 11,28) Ano, uražený Bůh přichází k člověku, který jej urazil, a nabízí mu své srdce. Avšak hříšník bez citu odpuzuje ho od sebe a vysmívá se mu novými urážkami. Kdo kdy dopustil se takové zloby proti druhému člověku? Člověk tu opovrhne nabízenou milostí. Bůh nabízí hříšníkovi svou milost, cenu své krve, kterou jedině může být přiveden k pokání, ba dokonce ke svatosti. Ale člověk odpovídá jako farao Mojžíšovi „až zítra“. Proto Bůh odnímá mu světlo své milosti, hlas svědomí umlkne, má uši a neslyší. Stává se ze spravedlivého Božího rozsudku, že takoví hříšníci, kteří nechtějí činit pokání, ačkoli by mohli, později už nebudou moci, ač by chtěli.

Takový **hříšník pohrdá Boží spravedlností**, a to je drzá opovážlivost, neboť zůstává bez citu a bez bázně vůči všem hrozbám a odstrašujícím příkladům, které Bůh uvádí v knihách Písma svatého. „Neotálej obrátit se k Hospodinu, neodkládej to ze dne na den! Neboť Hospodinův hněv tě zničehonic vyhledá a dojdeš záhuby v den odplaty.“ (Sir 5,7) Král David se obrátil, ale jeho syn Absalom zemřel v nekajícnosti. Manasse po 45letém hříšném životě činil pokání, kdežto jeho syn Ámon po dlouholetém panování ve svých hříších byl zavražděn. „Dohodni se rychle se svým protivníkem, dokud jsi s ním na cestě, aby tě tvůj protivník neodevzdal soudci a soudce služebníkov, a byl bys uvržen do žaláře.“ (Mt 5,25) „Každé mé radě jste se vyhýbali, nedali jste

na mé domlouvání, i já se budu smát, až budete v bídě, budu se vysmívat, až na vás přijde strach.“ (Př 1,25-26) „Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu.“ (Mt 25,13) „I vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete.“ (Lk 13, 40) Vzpomeňme si na podobenství o neplodném fíkovníku, který už tři léta neměl ovoce, ale vinař mu dává ještě jeden rok po tom, co jej okopá a pohnojí. (Lk 13,6-9) Svatý Petr litoval, že zapřel Krista, kdežto Jidáš po zradě si zoufal. Kající lotr na Kalvárii s kříže jde do ráje, nekající je zavržen; jen o jednom lotrovi na kříži nás Písmo svaté ujišťuje, že u Boha našel milost ještě v poslední hodině. „Ó, jak bezedná je Boží štědrost, moudrost i poznání! Jak neproniknutelná jsou jeho rozhodnutí a neprobádatelné způsoby jeho jednání!“ (Řím 11,33) Nekajícím až do konce zůstal i Julián Odpadlík.

Jako při druhém Kristově příchodu „budou dva na poli: jeden z nich bude vzat, druhý ponechán;“ dvě budou mlít na obilném mlýnku: jedna bude vzata, druhá ponechána,“ (Mt 24,40-41) tak podobně už nyní se stává podle rozsudku nevyzpytatelné Boží moudrosti, že ze dvou hříšníků zdánlivě menší je ponechán, tj. zavržen. Tresty samy už nic nepomohou, jak sám Bůh předvídá. Zde na zemi Pán často hříšníka trestá proto, aby se polepšil, ale na nekajícího si stěžuje: „Nadarmo jsem bil vaše syny, nedali jste se napomenout. Váš meč požíral vaše proroky jako lev, který hubí.“ (Jer 2,30) „Hospodine, tobě přece záleží na věrnosti. Biješ je, ale bolestí se nesvíjejí, ničíš je, ale tvá napomínání odmítají. Jejich tváře jsou tvrdší než skála, odmítají se vrátit.“ (Jer 5,3) „Nač vás ještě bít? Jste jen umíněnější. Hlava je celá chorá a celé srdce zemdlené.“ (Iz 1,5) Takový hříšník jenom vyzývá věčnou a už jen mstící se Boží spravedlnost k trestání. Proto číňme pokání, dokud nám Pán Bůh k tomu dopřává čas. „Dotazujte se Hospodina, dokud je možno ho najít, volejte ho, dokud je blízko.“ (Iz 55,6) „Nezatvrzujte svá srdce jako v Meribě, jako tehdy na v Masse poušti.“ (Ž 95,8) Bůh nám nabízí své milosrdenství vždy, ale zvláště v době kající, jako jsou adventní a postní. Před svátky připravujeme všechno v domě a dáváme do pořádku, čistíme, umýváme, dejme také do pořádku své duše a omyjme je ve svátostné koupeli.